

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Marie Chudomelová

Název práce:

Komentovaný překlad: Juliet McMaster, *The Cambridge Companion to Jane Austen*, kapitola „Social Class“

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	1,5
B (1-5) ² Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	1
C (1-5) ² Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlady Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	2
D (1-5) ¹ Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	1
E (1-5) ² Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translatologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	1,5
Body celkem	7

Poznámky hodnotitelky a témata k diskusi:

Studentka si vybrala k překladu literárněvědný text, který je poměrně náročný jednak terminologicky a jednak tím, že je protkán citacemi a jmény postav z díla Jane Austenové, jež autorka různými způsoby komentuje a jejichž české protějšky (převzaté z vydaných překladů) je třeba do hlavního textu zapojit stejně přirozeně, jako to činí v originále autorka s citacemi anglickými. Myslím, že s těmito dvěma obtížnými aspekty textu se diplomandka vyrovnala úspěšně; měla bych jen dílčí připomínky:

Na s. 10 není jasná věta *Pan Rushworth... navzdory dlouhému seznamu pozemků... morálně ani intelektuálně nepřevyšuje význam svého jména* (?). Zde by byla na místě vnitřní vysvětlivka nebo případně poznámka pod čarou, které by čtenáři ozřejmily, že Rushworth je „mluvící jméno“ a narážka na idiom „not worth a rush“, což odpovídá českému „nestojí za zlamanou grešlí“.

Co se týče zapojování citací do textu, autorka práce sama v komentáři (s. 33) uvádí jeden zajímavý případ, kdy český překlad daného místa neumožňoval ilustrovat na citaci to, co na ní ilustruje autorka originálu, a vysvětluje své řešení – nahradit danou větu citací z českého překladu jiného románu Austenové, která do kontextu zapadá. Ráda bych, aby se autorka v rámci diskuse nad překladem zamyslela, jaká jiná řešení se jí v daném případě nabízel a jak by tato řešení po zralé úvaze hierarchicky seřadila co do vhodnosti.

K významové stránce textu mimo terminologii bych měla jednu zásadní připomínku. Diplomandka opakovaně chybně interpretuje výrazy *discrimination/discriminate*, neboť si neuvědomuje, že tato slova mohou mít v angličtině (a v daném textu mají) zcela neutrální význam *rozlišování/rozlišovat*, nikoli *diskriminovat*. Dva ze tří případů se týkají titulní postavy románu *Emma*:

O (s. 118): *Moreover, the novel's heroine is one who specializes in social discrimination.*

P (s. 11): *Navíc je to sama hrdinka, kdo se dopouští společenské diskriminace.*

O (s.124): *When she does appear, Mrs. Elton confirms Emma's worst prejudices: Emma can't stand her 'airs of pert pretension and under-bred finery'... It is a difficult exercise in discrimination to pick apart social standing, manners and morals. But Austen enables us to distinguish between Emma's unapproved social snobbery and her proper moral aversion to Mrs. Elton's loud-mouthed self-approval.*

P (s. 17): *Setkání s paní Elliotovou (sic!) ale její nejhorší předsudky jen potvrdí. Emma nemůže vystát její „neopodstatněné drzé nároky a neomalenou vznešenost“ (205)... V náročném cvičení v společenské diskriminaci Emma rozcupuje její společenské postavení, způsoby a mravní zásady. Ale Austenová nám umožňuje rozlišit Emminy neopodstatněné snobské předsudky od oprávněné morální averze vůči paní Elliotové (sic!).*

V tomto druhém případě se překladatelka zcela míjí s významem originálu, protože i překlad slovesa *pick apart* přizpůsobuje mylnému čtení významu *discrimination*. Přesně tentýž problém pak nastává ještě jednou u citace z románu *Persuasion*, ve větě, kde se popisuje praxe rozdělování kořisti na válečných lodích:

O: *...Captain and his crew (whose shares of profits were minutely discriminated) could take 'prizes'...*

P: *... kapitán a jeho posádka (jejichž podíl na zisku byl o něco menší) mohli... utržit velké peníze*

Prosím, aby si autorka práce k obhajobě připravila správný překlad příslušných pasáží.

K drobnějším interferencím dále patří „galantní“ kapitán Wentworth (zde z kontextu spíše „statečný“; *gallant* sice uvedený význam může mít, ale okázale galantní je vůči Anně v románu spíše Wentworthův bezcharakterní konkurent pan Elliot, proto se domnívám, že by autorka slovo v tomto významu pro charakteristiku Wentwortha nepoužila) či „pompézní“ pan Collins (přirozeněji *nabubřelý*, *pompézní* se o osobách v češtině příliš nepoužívá); pozor také na záměnu *ingenious* a *ingenuous* (překlad slova *ingenuously* spojením *důmyslný nápad* – s. 13, zde by byl na místě spíše překlad *bezelstně*).

Stylisticky je naprostá většina textu na vysoké úrovni – jen výjimečně se vyskytnou nedostatky v AČV, ale jinak se podařilo jazyk autorčiných úvah a jazyk vložených citací propojit organicky a nápaditě.

O něco problematictější je technická stránka textu – najde se v něm relativně vysoké množství překlepů, v překladu a ještě více v komentáři. Jak naznačuje už výše citovaná ukázka, v celé jedné pasáži se mění jméno postavy z Eltonové na Elliotovou, což znalce Austenové nezmate, protože hned rozpozná chybu překladatele, ale vzhledem k frekvenci jména Elliot v románu *Persuasion* to poněkud úsměvně vzbuzuje dojem, jako by spolu najednou komunikovaly postavy ze dvou různých autorčiných knih. Občas se vyskytnou chyby v deixi a také v koncovkách (*participia... jsou překládány, normám jazyků originálu, bývají řazena do literárního kánonu vyučovanému na středních školách, na rozdíl od prastarého zřízení založenému na dědické poslušnosti, který je pro sira Waltera Elliota posvátný* atp.)

Komentář je zpracován – po obsahové stránce – poměrně pečlivě; vybrala bych dva body, k nimž bych prosila o vyjádření. Zaprvé – jak je to s oním „dvojím záporem“, na nějž naráží autorka u popisu Emmina chování (komentář s. 35–36)? Skutečně je to v tomto případě něco, co se nedá v češtině reprodukovat? Zadruhé – jak je to s (pravděpodobnou) „etymologií“ zkomoleného slova *baronight*, o němž je řeč na s. 31 komentáře? Skutečně se Juliet McMasterová domnívá, že ve sluhově mysli vzniklo toto slovo spojením se slovem *benighted*?

Práci doporučuji k obhajobě a přes uvedené nedostatky navrhuji vzhledem k obtížnosti výchozího textu hodnocení výborně nebo velmi dobře, podle průběhu obhajoby.

V Praze dne: 4. 9. 2017

Oponentka práce: Mgr. Zuzana Šťastná, Ph.D.

-
- ¹ 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě
² 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě